

Policie ČR 2009-2015

Hned následujícího dne – 1. ledna 2009, byly policejní krajské správy přejmenovány na Krajská ředitelství policie. Tento akt neměl jen formální charakter, ale byl výrazem zvýšení úlohy a autority krajských správ, cestou likvidace správ okresních. Ke stejnému dni byla všechny okresní ředitelství zrušena a stala se součástí krajských správ. Všechna okresní instituce celostátních útvarů se stala součástí Krajského ředitelství, jako např. územní pracoviště SKPV. Krajská ředitelství tak v sobě zahrnovala nejenom stávající krajská oddělení, čemu přibyla rovněž bývalá okresní pracoviště. Městská a obvodní ředitelství zůstala zachována, ale významná část rozsahu jejich působnosti byla převedena na krajská ředitelství. Městské ředitelství PČR Ostrava přitom rozšířilo svou územní působnost na zbytek území okresu Ostrava- město, což předtím nebylo. K 1. lednu 2010 se počet krajských ředitelství policie zvýšil na 14, čímž byl stávající nesoulad vyřešený, čímž bylo s předstihem dosaženo stavu, který zákon předpokládal od roku 2012. Tato situace trvá dodnes.

Do této sktruktury byly 1. ledna 2009 zařazené také dopravní inspektoráty dopravní policie, předtím začleněné nejdříve do obvodních a městských ředitelství policie a po zrušení okresních ředitelství ke krajským ředitelstvím.

Posun nastal také v počtu základních policejních služeb, který se opět zvýšil na deset. K 1. lednu 2009 vznikla kriminalisticko-technická a znalecká služba, i když v Policii ČR existovala od její vzniku. Jednalo se zejména o Kriminalistický ústav, který byl nejdříve podřízený přímo Policejnímu prezidiu, pak se k 1. lednu 1994 stal součástí Ředitelství služby kriminální policie. Poté – 1. ledna 1995, se změnil v celostátní útvar, aby byl od 17. září 1990 podřízen náměstkům policejního prezidenta. Dnem 1. ledna 2009 byla zřízena další, a to zcela nová Pyrotechnická služba, ustanovená až 1. března 2009.

Změnou prošla bývalá služba správných činností, které po dalších reorganizacích v podstatě zůstala pouze agenda zbraní. Tomu od 1. ledna 2009 odpovídal i její nový název Služba pro zbraně a bezpečnostní materiál.

Krátce po schválení policejní reformy, se ale opět nastaly problémy. Tři měsíce po realizaci její nejdůležitějších kroků – 24. března 2009 padla vláda M. Topolánka a na program dne se dostala kritika některých pilířů policejní reformy. Vše zkomplikovalo výrazné zhoršení české ekonomiky, což vedlo k tlaku na snížení rozpočtu ministerstva vnitra i Policie ČR. Situaci se vládě M. Topolánka nepovedlo zastavit ani reformou veřejných financí v roce 2007,

zavedením různých poplatků a změnou DPH. Hodnota HDP se v roce 2009 propadla do mínusových čísel. V 1. kvartálu klesla na -3,6 %, v druhém to bylo dokonce -5,8 %, ve třetím -5,5 %, ve čtvrtém -2,9 %. Úřednická vláda M. Fišera v září 2009 v parlamentu prosadila nové úsporné balíčky, poté hodnota HDP začala růst, ale do plusových čísel se dostala až v 1. kvartálu 2010, kdy stoupla na 1,1 %.

V letech 2011-2015 bylo na postu policejního prezidenta poměrně rušno, což odpovídalo dynamickým změnám a celkové v české politice. Funkci policejního prezidenta postupně zastávali: Plk. Mgr. Petr Lessy (26. leden 2011 - 29. srpen 2012), Brig. gen. Mgr. Martin Červíček (30. srpen 2012 - 6. leden 2014), Plk. Mgr. Petr Lessy (7. leden 2014 - 28. únor 2014) a nakonec Brig. gen., Mgr. Bc. Tomáš Tuhý, který na svůj post nastoupil 12. dubna 2014.

Stejně to bylo s ministry vnitra. Za necelých pět let byli čtyři: Radek John - člen strany Věci veřejné (13. července 2010 - 21. dubna 2011), ministr vlády Petra Nečase; Jan Kubice - nestraníček (21. dubna 2011 - 10. července 2013) druhý ministr vnitra ve vládě P. Nečase, Martin Pecina - nestraníček (10. července 2013 - 29. ledna 2014), ministr vnitra v pořadí třetí úřednické vlády Jiřího Rusnoka a nakonec Milan Chovanec - člen ČSSD (29. ledna 2014, ministr stávající vlády Bohuslava Sobotky.

Takovéto střídání ministrů a policejních prezidentů se ale neodradilo na vývoji trestné činnosti, kde pokračovaly pozitivní vývojové trendy po roce 2008. V roce 2011 bylo statisticky vykázáno 317 177 a v roce 2012 pouze 304 528 trestných činů. V roce 2013 ale nastal výkyv a trestná činnost se statisticky opět zvýšila na 325 366 trestných činů, ale v příštím roce 2014 statistiky vykázáli rekordně nejnižší trestní činnost 288 660 trestných činů, což odpovídalo výkazu z roku 1990, kdy se ale za trestní činy pokládaly skutky se škodou nad 2000 Kč, zatímco od 1. ledna 2002 je hranice stanovena na 5000 Kč.

Přesto právě toto období bylo z hlediska dějin Policie ČR více než hektické. V nové vládě P. Nečase nebylo pro prvního spoluautora policejní reformy I. Langra místo. Pod tlakem strany Věci veřejné byl nucen post policejního prezidenta k 31. prosinci 2010 opustit také O. Martinů, druhý spoluautor reformy. Ve funkci ho, přes odpor předsedy vlády, nahradil Petr Lessy, který se kriticky stavěl k Langrově reformě. Ale ani on se dlouho z pokojného vývoje netěšil. Po aférách strany VV byl již v dubnu 2011 z funkce ministra odvolán R. John, přičemž ještě nějakou dobu zůstal ve funkci podpředsedy vlády. Na místo ministra vnitra nastoupil Jan Kubice, který měl o práci Policie ČR své vlastní představy.

V srpnu 2011 začala na Šluknovsku masová protiromské vstoupení jako reakce na vzrůst romské kriminality v tomto regionu. Uskutěčnila se v dnech 26. srpna a 2. září. Na

uklidnění situace bylo proto v srpnu rozhodnuté, že do Šluknovska odejde z celé ČR 600 policistů, kteří měli dohlížet na dodržování klidu a pořádku, ale situace se začala drobit také na jiných místech. Podle mnoha expertů to byl výsledek špatné ekonomické situace, která se táhla již několik let.

Hodnota HDP v roce 2010 sice pohyboval kolem 2,5 %, ale rok 2011 sledoval již jen klesající trend. V jednotlivých kvartálech to bylo 2,8 %, 2,2 %, 1,2 % a 0,6. V roce 2012 to byly již výlučně jen minusové hodnoty. V 1. kvartálu -0,7 %, druhém -1,0 %, třetím -1,3 % a ve čtvrté, -1,7 %. Do minusových čísel se dostal i průmysl a stavebnictví. V 1. kvartálu 2013 HDP klesl na -2,2 %, v druhém -1,3 %, třetím -1,2 %, ale ve čtvrtém plus 1,2 %. V roce 2014 to bylo v prvním kvartálu 2,9 %, druhém 2,5 %, třetím 2,3 % a čtvrtém 1,5 %.

Koncem roku 2011 byl splněn ještě jeden bod rozpadající se policejní reformy. Zákon č. 341/2011 ze dne 6. listopadu 2011 zřídil dlouho očekávanou Generální inspekci bezpečnostních sborů, která měla vykonávat nezávislý dohled nad činností příslušníků a zaměstnanců Policie ČR, Vězeňské služby a Celní správy. Do čela byl postavený její ředitel, kterého do funkce jmenoval a odvolával předseda vlády. Její úkolem bylo vyhodnocovat informace a vyšetřovat trestní činnost výše uvedených osob. Zákon vstoupil v platnost 1. ledna 2012 a ve stejný den začala nová inspekce svou činnost. Za krátkou dobu své existence GIPS přesvědčila veřejnost o oprávněnosti svého zřízení.

Mezitím začalo vedení ministerstva vnitra tlačit na další úsporná opatření. Po nastoupení vlády P. Nečase došlo k desetiprocentnímu snížení platů policistů i zaměstnanců policie s tím, že bude týkat pouze tří let. V roce 2010 byl průměrný plat policisty 33 210 Kč, v roce 2012 30 680, což bylo o 2 380 Kč méně. (Jiný údaj uvádí pro rok 2011 plat 31 311.) Plat zaměstnanců klesl o 1945 Kč a na této úrovni se pak držel. Současně byl vyhlášený stop stav na přijímání nových policistů a jejich přeřazování do vyšších funkcí. Podstav, ve kterém se PČR již několik let pohybovala, se dále zvyšoval. V roce 2012 byl celkový počet policistů už jen 38 776, tedy o 8600 (!) méně oproti plánovanému stavu. Vývoj v tomto směru tedy šel úplně opačně, než byly záměry reformy z roku 2008, přičemž je prosazoval nestraník, podporovaný ODS, které členem byl bývalý ministr I. Langer, hlavní spoluautor reformy. Na ministerstvu se dokonce objevil návrh, který chtěl ušetřit tím, že počet ministerstev se sníží na devět, přičemž se silová ministerstva sloučí do jednoho. V rámci úspor se objevily např. názory zlikvidovat polovinu letecké služby, zrušit většinu středních policejních škol atd.

Proti úsporným krokům se postavil policejní prezident P. Lessy, který již na podzim roku 2011 odmítal splnit závěry společné komise MV a PČR, směřující k dalším radikálním škrtům a redukci velitelských míst. V důsledku toho se rozhořel otevřený boj mezi ním a

ministrem vnitra, který se zanedlouho začal všemožně usilovat o jeho odstavení z funkce policejního prezidenta. Nejdříve byl zpochybňován výběr P. Lessyho do funkce, kdy se tvrdilo, že celé výběrové jednání mu nejenže bylo ušité na míru, ale že ho i v těchto podmínkách předčili jiní kandidáti. Poté z toho, že překročil limit stanovený pro odměny na Policejním prezidiu a nakonec za údajné pomluvy, spojené s vývojem situace ve zlínské policii. Vyčítala se mu neposlušnost, absence loajality vůči ministrovi, arogance a lhaní.

Na počátku roku 2012 vedení resortu pokračovalo v politice dalších škrťů a omezování výdajů, ale Policejní prezidium šlo jiným směrem. Objevil se vztahový trojúhelník, kterého tři konce: Policejní prezidium – celostátní policejní útvary - Krajská ředitelství policie, se snažily o to, aby dopad škrťů byl z jednoho hrotu přenesený na jiný. Část Policejního prezidia stála na stanovisku podpory celostátních policejních útvarů, druhá na podpoře KŘP. Celostátní útvary a Prezidium např. svorně odmítaly vznik Národního kriminálního útvaru, kterému by celostátní útvary byly podřízené. Úspory viděly ve snížení počtu KŘP a z této pozice tvrdě kritizovaly Langrovu reformu. Krajská ředitelství policie s tím nesouhlasila a takovému přístupu se vzpírala. Vyvolávalo to napětí mezi nimi a Policejním prezidiem.

V květnu 2012 se na veřejnost dostal materiál Policejního prezidia, který v perspektivě minimalizoval pravomoci ministra vůči policii a fakticky mu ponechával pouze právo jmenovat policejního prezidenta do funkce. Ten by pak mohl postupovat zcela nezávisle a podle své vlastní úvahy, což jeho úlohu v rámci PČR výrazně zvyšovalo. Jemu, a ne jeho náměstkovi, by byly podřízené celostátní útvary a školství. V oblasti Krajských ředitelství policie materiál navrhoval jejich zrušení a začlenění do struktury Policejního ředitelství jako „nižší územní útvary“. Ministr vnitra takovýto postup rezolutně zamítl.

Ve stejném čase – 3. května 2012, P. Lessy předložil vládě svůj návrh systemizace Policie ČR pro rok 2013. Byl reakcí na předpokládané snížení stavů a platů policistů, stanovené na základě zpracovávaného vládního střednědobého výhledu rozpočtu na roky 2013 a 2014. Návrh předpokládal zvýšit stav Policie ČR na 40 389 osob. Do čehož byla započtena také 170 členná pořádková jednotka, která vznikala v Ústeckém kraji. Tento počet by měl být navýšený o počty příslušníků, kteří se vzdělávají v rámci své odborné přípravy a kterých je kolem 1500. V případě, že vláda odmítne navýšit stavy policistů a přidat jim na platy, žádal, aby alespoň určila, „které úkoly Policie ČR nebude plnit.“ Vláda ale jeho návrh zamítl a vrátila mu ho k přepracování a dokonce rozpočet na platy požadovala seškrtnat o půl miliardy. V přepracovaném dokumentu se počítalo už jen 38 996 policisty.

V červenci 2012 se konflikt opět vyostřil v souvislosti s postupem ministra financí M. Kalouska, který zaútočil na vyšetřovatele kauzy nákupu letadel CASA ze strany bývalé

ministryně a Kalouskově spolustraníčky za TOP 09 Vlasty Parkanové. Vyšetřovatel ji v této situaci obvinil a Parlament ČR žádal o její vydání. M. Kalousek pak otevřeně zpochybňoval práci policie a podle informací tisku se pokoušel do průběhu vyšetřování zasahovat. Premiér P. Nečas dokonce mluvil o „partě policejních plukovníků nebo podplukovníků“, kteří chtějí rozhodovat o tom, kdo bude ve vládě. P. Lessy 15. července 2012 rozeslal svým podřízeným dopis, ve kterém je vyzval, aby neustupovali politickým tlakům. Situace byla delikátnější o to, že 15. května 2012 byl zatčen poslanec a člen ČSSD David Rath a začalo jeho vyšetřování kvůli přijímání úplatků. Proti P. Lessymu pak byly podána dvě trestní oznámení, které inspekce ministra vnitřní přijala. Hned poté – 29. srpna 2012, byl P. Lessy bez nároku na výsluhy propuštěn z policie a tím i z funkce policejního prezidenta. Stejně tak rychle ho ve funkci nahradil jeho dosavadní náměstek Martin Červíček. Nečekalo se ani na výsledek šetření obou obvinění.

Nový policejní prezident při nástupu funkce dostal od ministerstva 700 miliónů Kč navíc na provozní výlohy a 200 miliónů pro hasiče. Záhy předložil svou představu, která vycházela z uklidnění situace, odbourání třecích ploch mezi prezidiem, celostátními útvary a kraji. Při vyhlídce na rok 2013 striktně vycházel z počtu 38 996 policistů, odmítl snižovat stavy celostátních útvarů, stejně tak odmítl zřízení Národního kriminálního úřadu a rozhodl se posílit kraje. Úsporná opatření začal realizovat v říjnu 2012. Rozhodl, že k 1. lednu 2013 zeštíhlí především Policejní prezidium, které mělo mít o 100 míst nižší stav, přičemž se počet vedoucích pracovníků měly snížit z 83 na 61. Na druhé straně byly krajům přidány 200 míst. Vzápětí vrátil pravomoci rozhodovat o šéfech celostátních útvarů od sebe zpátky k svému náměstkovi. Novou strukturu odevzdal ministrovi vnitřní, který ji v listopadu podepsal. Byla typická podřízením se škrťům, které ale měly přivést do ulic, tedy do přímého výkonu služby o 600 policistů více, než v roce 2012.

Hned po svém nástupu do funkce byl však konfrontovaný jednou z největších kriminálních případů - metanolové aféry, kdy se do distribuce dostal alkohol míchaný se smrtelně nebezpečným metanolem. Od 6. září 2012 zemřelo 47 osob z různých koutů ČR, Především na severní Moravě. Na vyšetření celé této situace byl zřízený zvláštní policejní tým Metyl, kterému se do tří měsíců povedlo odhalit pachatele a rozkrýt celou distribuční síť. Do konce roka policie ještě policie odhalila skupinu podnikatelů s benzínem za krácení daně ve výši 1,25 mld. Kč a pokus o solární podvod za 2 mld. Kč. Pokračovaly však problémy v Šluknovsku, objevily se problémy na Klatovsku atd.

Jiným problémem pro vedení MV a PČR bylo rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze září 2012, kterým zakázal nařizovat policistům povinné přesčasy nad již předtím schválený

limit 150 přesčasových hodin ročně. Nařizování vyšších přesčasů až do té doby svérázně nahrazovalo nedostatek policistů v některých oblastech policejní práce-

V roce 2013 se po delším čase opět zvedla křivka kriminality vzhůru. Obecně se za hlavní příčinu této situace považuje amnestie prezidenta ČR V. Klause, který ji 1. ledna 2013 vyhlásil při příležitosti 20. výročí vzniku samostatné České republiky. Amnestie prominula nebo zahladila roční a kratší nepodmíněné tresty všem odsouzeným a obviněným osobám. Amnestie se vztahovala i na ty osoby, které měly strávit ve vězení dva roky, ale nikoho nezabily, vážně nezranily a ani neznásilnily. Také téměř všem vězňům starším než 75 let byly jejich tresty prominuty. Prezident se také rozhodl zastavit i vleklá trestní stíhání, pokud od jejich zahájení uplynulo přes osm let a týkaly se maximálně desetiletých trestů. Amnestie rovněž zastavila trestné stíhání 757 osob ve 415 kauzách, které ještě neskončilo odsouzením. Věznice opustilo kolem 6300 osob, ze kterých 1/3 bylo do konce roku 2013 stíhána za jinou trestní činnost. Dne 4. ledna 2013 dokonce amnestovaný muž umístil zápalné láhve pod policejní vozy v Praze na Karlíně, ale výbuchům se podařilo zabránit.

Velmi kontroverzním se ukázal být článek o zastavení vleklých trestních stíhání. Amnestování byl např. František Chvalovský, Tomáš Pitr, Miroslav Provod, Jaroslav Starka, Marek a Vladimír Stehlíkovy, Dara Rolins, Jiří Pomeje. Lidé kolem konkursního soudce Berky, manažeři zbankrotovaného H-Systemu, obvinění pracovníci Komerční banky, KTP Quantum, Moravia banka atd. Amnestie byla díky tomu velmi kritizována, snahy o zrušení zmíněné kontroverzní části však byly Ústavním soudem odmítnuty. Někteří z amnestovaných ale amnestii odmítli a trvali na soudním projednání jejich případu.

Po začátku roku 2013 si nový policejní prezident upevňoval své postavení i po personální stránce. Z funkce svého náměstka organizačně odvolal P. Osvalda, kterého do ní jmenoval P. Lessy. Poté začaly další změny. K 1. dubnu 2013 jmenoval nové ředitele jihomoravské a Moravskoslezského policie a stejně tak svého nového náměstka. Poté musel vyřešit dvojevládí na dopravní polici, kde byli najednou dva ředitelé, protože soud dřívější odvolání z funkce jednoho z nich zrušil, ale druhý byl již mezitím jmenován. Dne 15. května 2013 ze své funkce odešel dlouholetý ředitel protikorupční policie Z. Martinec, aby své místo našel na Policejním prezidiu. Vláda vzápětí schválila pro protikorupční útvar 69 miliónů Kč, aby zlepšila jeho finanční situaci. Měsíc předtím ministerstvo vnitra poskytlo policejnímu prezidentovi 200 miliónů Kč na nábor více než 500 nových policistů, čím by se počet policistů přiblížil rok předtím stanovenému počtu.

Poté přišla zásadní změna na postu ministra vnitra. Po několika aférách padla vláda P. Nečase, což otevřelo prostor pro třetí úřednickou vládu, tentokrát vedenou J. Rusnokem. Dne

10. července 2013 se novým ministrem vnitra stal Martin Pecina. Krátce předtím soud ministerstvu zrušil tendr na nákup ochranných vest.

Dne 7. srpna 2013 vláda J. Rusnoka požádala Parlament ČR o důvěru, ale nedostala ji. Od toho dne se octla v demisi a M. Pecina byl od stejného dne titulován jako ministr vnitra v demisi.

Ještě před svým nástupem do funkce se nechal slyšet, že k policii přijme tisíc policistů, pro které hodlal z rozpočtu získat 3 mld. Kč. Počty policistů by se tím měly zvýšit o 3-5 % a jejich stav by se měl pohybovat mezi 41 500 - 42 000. Mnozí z nich měli zaměřit do Moravskoslezského kraje. Jak policejní prezident, tak jeho náměstek s tím vyslovili souhlas. Současně ministr vyslovil požadavek: do konce roku 2017 obnovit policejní vozový park. Za půl miliardy Kč se mělo nakoupit 843 nových aut. Byla to asi jedna desetina všech vozů, kterými policie v té době disponovala. Pro rok 2013 bylo objednáno 230 aut a dalších 83 bylo možné podle vývoje rozpočtu doobjednat. Kromě škodovek policie používala silné vozy VW Passat a v prosinci 2012 nakoupila deset vozů Hyundai. Pro rok 2014 se plánoval také nákup silných aut značky Audi a Škoda Superb za 50 miliónů Kč, ale ty měla dostat především Ochranná služba.

Horší to bylo s platy, kde se původní předpoklad růstu o 5 %, ztenčil na růst o 2 %, ale ani to nebylo jisté. V případě, že by k tomu došlo, měli přidáno dostat pouze řadoví policisté, Na jednáních na začátku října 2013 se nakonec dohodl růst mezd o 2 %, které měly být vyplaceny plošně. Policejní prezident M. Červíček dostal příslib zvýšení svého rozpočtu pro rok 2014 o plných 730 miliónů Kč.

V tom čase se ale objevil problém zcela nový. Po skoro ročních soudních tahanicích soud koncem října 2013 z procesních důvodů zastavil stíhání P. Lessyho a ten požádal ministra vnitra, aby ho opět uvedl do funkce policejního prezidenta, ze které byl neoprávněně odvolaný. Na základě soudního výroku 3. prosince 2013 M. Pecina zrušil rozhodnutí svého předchůdce o odvolání P. Lessyho z funkce a Policie ČR měla najednou dva policejní prezidenty současně. M. Červíček, na rozdíl od svých prvotních prohlášení, se odmítl své funkce vzdát a vše musela rozhodnout komise ministra vnitra, která počátkem ledna 2014 určila, že M. Červíček byl do své funkce uvedený neoprávněně a M. Pecina ho z ní 7. ledna 2014 odvolal.

Trochu bokem od pozornosti se tak dostaly protiromská vystoupení koncem června v Duchcově a pak v Českých Budějovicích, koncem srpna v Ostravě, Plzni, českých Budějovicích, Duchcově a Jičíně, kde policejní oddíly musely sjednávat pořádek. Do oblastí, typických zvláště vypjatou situací policie vysílala zesílené oddíly pořádkové policie.

V oblasti organizace nedošlo k žádným závažnějším změnám. Hladinu poklidných vod pouze zčeřil záměr odebrat Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality SKPV, problematiky odhalování korupce a závažné hospodářské kriminality a přidělit je Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu SKPV. Argumentovalo se tím, že organizovaný zločin se dnes spíše snaží podplácet, než používat čiré násilí. Protikorupční útvar by se měl zabývat spíše činnostmi již zrušené finanční policie. Také tato oblast se stala menším jablkem sváru mezi ministrem a stávajícím policejním prezidentem.

Vstup do roku 2014 nebyl pro Policii ČR nejlepší. Kriminalita, i díky prezidentské amnestii, stoupla o 7 %, přičemž nejvýrazněji se zvýšil počet krádeží věcí z aut, kol a vloupání do rodinných domů. Jiné to bylo na postu policejního prezidenta. Dne 8. ledna 2014 M. Pecina vrátil P. Lessymu post policejního prezidenta, ale ten se již tehdy vyjádřil, že na něm nelpí. Rýsovalo se pro něj místo policejního přidělence v Bratislavě, kam i nakonec 1. března 2014 nastoupil. Den předtím se své funkce policejního ředitele vzdal. O toto místo se ale dál hlásil M. Červíček, ale po dlouhých rozhovorech s novým ministrem vnitra Milanem Chovancem, který do funkce nastoupil 30. ledna 2014, nakonec své námitky stáhl a novému ministrovi umožnil jmenovat nového policejního ředitele. Po skončení výběrového řízení se novým policejním ředitelem 12. dubna 2014 stal stávající první náměstek policejního ředitele Tomáš Tuhý, který nejdříve byl výkonem této funkce 1. března 2014 pověřený.

Dne 17. března 2014 začal kolotoč změn na postech krajských ředitelů. M. Červíček nastoupil do funkce krajského ředitele v Hradci Králové, její ředitel přešel na stejný post do Pardubic, jejich ředitel na stejný post na Vysočinu, její ředitel do Českých Budějovic a jejich ředitel na ústřední velitelství do Prahy, kde se měl zabývat resortním školstvím. Poslední změna na postu krajského ředitelství nastala v Praze, která 17. dubna 2014 získala také nového ředitele.

Významným organizačním počinem se stal vznik meziresortní skupiny Kobra, která se má zaměřit na daňové úniky, nebo dokonce postihovat již přípravu na ně a praní špinavých peněz ve směnárnách a dalších nebankových společnostech podnikajících s penězi. Kobra by se měla zabývat daňovými podvody přesahující škodu 150 miliónů Kč. Z tohoto důvodu důležitou úlohu v jejím rámci zastává Finanční analytický útvar ministerstva financí (FAÚ), ale stejně tak důležité odbory celostátních policejních útvarů. Dohoda mezi MF a MV byla podepsána 11. dubna 2014. I když se nejdříve zdálo, že její činnost začne až v září, pracovat začala již 15. června 2014 a zařazeno do ní má být až stovka pracovníků. Myšlenka obnovit plnohodnotně tzv. finanční policii v rámci Policie ČR tím definitivně padla.

Vzhledem k růstu počítačové kriminality, která v posledních dvou letech prudce narůstala a v roce 2014 už nabyla obřích rozměrů, policejní prezident T. Tuhý 20. července 2014 oznámil, že se pracuje na vzniku nové policejní služby – útvaru boje proti kybernetické kriminalitě. Toto své stanovisko potvrdil i počátkem roku 2015, kdy uvedl, že jen za rok 2014 došlo k 4348 případům kyberkriminality, což představuje růst o 40 %!

K 1. lednu 2015 byly po dlouhých vyjednáváních policistům zvednuté platy o 5 %, což v průměru představuje 1500 Kč na osobu. Byl to akt zcela zasloužený. Dosvědčuje to také průzkum z října 2014, který ukázal, že policii věří 66 % občanů ČR, což je nejvíce od roku 1993. I to ilustruje více méně úspěšnou cestu, kterou Policie ČR od svého vzniku, i přes mnoho problémů a překážek, prošla.

Do druhé poloviny desátých let 21. století Česká republika vstupovala ekonomicky ve velice solidní kondici. Povedlo se jí navázat na skvělé výsledky roku 2015, kdy hodnota HDP v prvním kvartále vzrostla o 3,9 %, v druhém 4,4 %, třetím 4,4 % a ve čtvrtém 3,9 %. Přestože prognózy počítaly pro rok 2016 s růstem kolem 2,6-2,8 %, v prvním kvartálu roku 2016 HDP dosáhl výše 3,1 %, což umožňovalo výrazněji zvýšit nejenom obecně výdaje na zajištění bezpečnosti ČR, ale i konkrétně rozpočet české policie.

Také vývoj kriminality byl velice pozitivní. V roce 2015 dosáhl počtu 247 628 trestných činů. V prvním kvartálu roku 2016 to bylo 59 191 trestných činů a za první pět měsíců roku 2016 statistika ukazovala 97 177 trestných činů, což i nadále potvrzovalo pozitivní trendy a ukazovalo možnost dalšího statistického snížení.

V průběhu tohoto období se Policie ČR musela vypořádat s řadou výzev, které se odvíjely jednak od mezinárodní situace, rostoucího tlaku mezinárodního terorizmu, ale stejně tak pokračující vlnou emigrace z Blízkého, ale i ze Středního Východu, severní a saharské Afriky. Došlo k posílení některých pravomocí Policie ČR, ale stejně tak Bezpečnostní informační služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace a Vojenského zpravodajství. V souladu s nimi došlo i k růstu finančních prostředků, kterými byly tyto instituce zajištěny. V rámci boje proti terorizmu, ale i vzhledem k novým formám trestné činnosti, využívající nejnovější technické vymoženosti, bylo nutné přijmout několik opatření, které vždy nenašly příznivou odezvu u veřejnosti, jež policii obviňovala z pokusů o prolamování soukromí občanů ČR. Obtížně se prosazovaly se snahy o vytváření různých registrů, soupisů a soustřeďování nových informací, např. centrální registr vybraných přestupků, problémových fanoušků atd. S nedůvěrou se setkala rovněž praxe využívání speciálních sledovacích softwarů, o kterých na veřejnost pronikly informace v létě 2015; snahy o prolomení vstupů do E-mailové pošty; mobilních telefonů a kontrolu hazardu na Internetu.

V oblasti ochrany veřejného pořádku bylo největší akcí zajištění bezpečnosti kolem Mezinárodního dne památky obětí holokaustu a s ním spojeným jednáním 4. mezinárodního fóra, které se uskutečnilo v Praze ve dnech 26. – 27. ledna 2015. Celou tuto akci chránilo více než 6000 policistů, včetně příslušníků útvarů ochrany ústavních činitelů, prezidenta, rychlého nasazení, ale také z dalších pražských policejních složek – Poříčnického oddělení, oddělení Metro. Sloužili dopravní policisté, kriminalisté, až po antikonfliktní tým. Na akci vláda vyčlenila 10,5 miliónu Kč.

Policie ale zasahovala také při různých hromadných akcích, demonstracích a při zajišťování veřejného pořádku na sportovních, zejména fotbalových utkáních, včetně dohledu nad transportem zvláště agresivních fanoušků. Ministr vnitra M. Chovanec 6. března 2015 dokonce konstatoval, že v této souvislosti bude patrně nutný nový zákon, který by tuto činnost reguloval. Současně je nutné konstatovat, že i díky úsilí Policie ČR byl zajištěn důstojný a hladký průběh Mistrovství světa v hokeji, které se uskutečnily ve dnech 1. – 17. května 2015 v Praze a Ostravě; bezproblémový průběh přejezdu konvoje armády USA pře území ČR ve dnech 29. března – 1. dubna 2015, jemuž byla věnována mimořádná pozornost v hromadně oznamovacích prostředcích, a stejně tak průjezd menší motorkářské proputinovské skupiny Noční vlci 5. a 6. května 2015. Ani v jednom případě nebyl zaznamenán výraznější problém. Zvýšené počty policistů rovněž zajišťovaly důstojný a ničím nerušený průběh velikonočních a vánočních svátků.

Kritiku části veřejnosti naopak policie sklidila za ochranu demonstrace 17. listopadu 2015 na pražském Albertově, kde se konalo shromáždění příznivců prezidenta ČR Miloše Zemana. Podle ní byla ochranná opatření přehnaná a v jejich důsledku někteří studenti nemohli uctít památku svých kolegů z let 1939 a 1989.

V květnu 2015 se začala uskutečňovat reorganizace v rámci Ministerstva vnitra ČR, která se svými důsledky dotýkala také Policie ČR – byly sjednocené odbory bezpečnostní politiky a prevence kriminality, které se podílely na určování základních koncepcí v tomto směru.

Postupovalo se rovněž v oblasti materiálního zajištění činnosti policie. V pátek 15. května 2015 policie převzala první část automobilů značky Škoda v počtu 50 kusů, dalších 35, vše v ceně 36 milionu Kč, bylo dodáno v následující dny. Policejní prezident T. Tuhý při této příležitosti oznámil, že téměř polovina z 10 tisíc automobilů, které policie vlastní, je ve špatném technickém stavu a v průběhu dvou let by mělo dojít k jejich obměně. Dalších 64 automobilů u celkového počtu 477 policie převzala 2. listopadu 2015. Další várka 53 automobilů byla převzata 14. prosince 2015.

Spolu s tím probíhala výstavba nových operačních středisek, která začala již před pěti lety. Ve středu 30. září 2015 bylo slavnostně otevřeno poslední z nich, a to v budově ředitelství pražské policie v Kongresové ulici. Nová integrovaná operační střediska byla otevřena již předtím ve všech 14 krajských ředitelstvích Policie ČR. Jen tato jedna stála celkově 97 milionů Kč, celkové náklady dosáhly výše 640 milionů Kč.

V oblasti boje proti kriminalitě a udržení veřejného pořádku se v létě 2015 začal prosazovat systém bezpečnostních dobrovolníků, kteří měli policii pomáhat při hledání ztracených osob, hlídat přechody na ulicích a předávat policii důležité informace. Přes pozitivní trendy ve vývoji kriminality se třetina našich občanů ještě stále necítila bezpečně, zejména ve větších městech a v jejich sídlištích, bála se po setmění vycházet ze svých domovů, pohybovat na volném prostranství. Zvláště ohrožení se cítili být senioři, kteří se stávali oběťmi nejenom lupičů a zlodějů, ale také podvodníků, často označovaných výrazem „šmejdi“. Problematickými zůstávala některá sídliště, převážně obývaná nepřizpůsobivými občany, měnicími se ve svérázné ghetta. Rostl počet sociálně vyloučených lokalit.

Zvláštní pozornost byla věnována problematice běženců, kde vedení MV ČR a Policie ČR několikrát deklarovaly svůj nekompromisní postoj v této věci. Pokračovaly kontroly ve vlacích, na silnicích a dálnicích. Policejní hlídky se snažily nelegální běžence odhalit a soustředit v objektech, k tomu určených. Všechny si vyžadovaly kromě jiného i stálý policejní dozor. Policie ČR se zaměřila dále na zvýšenou ostrahu naší jižní hranice, protože hlavní proud běženců směřoval do Německa přes Balkán a Rakousko. Česká republika i nadále stála bokem zájmů emigrantů, kteří se snažili, v případech že byli zatčeni a převedeni do azylových zařízení, naši republiku co nejrychleji opustit. Přesto se projednávaly návrhy na zvýšení počtu policistů v pohraničí, vyslání vyššího počtu vojáků do těchto oblastí, dokonce i vytvoření společných česko-rakouských pohraničních hlídek, nacvičovala se ochrana hranice v mimořádných podmínkách. Nejhoršímu vývoji ale zabránilo postupné uzavírání hranic na tzv. balkánské cestě. Maďarsko jako první postavilo hraniční plot a intenzivně ho hlídalo, své hlídky výrazně posílilo i Slovinsko, Rakousko a obdobnou činnost začalo vyvíjet i Bavorsko. Řada opatření byla realizována na maďarsko-slovenské hranici, zintenzivnila se spolupráce mezi českou a slovenskou policií v tomto směru. Vedení MV a PČR požadovalo vytvoření mezinárodního informačního systému. V této situaci se ale ukazoval alarmující nedostatek odborných kádrů, které by měly v boji proti ilegální emigraci pomáhat, zejména nedostatek IT pracovníků a tlumočnicků asijských a afrických jazyků.

Policie ČR navíc úspěšně pomáhala v práci svým kolegům v Maďarsku a Chorvatsku, kam první skupina odjela 29. října 2015. V pondělí 9. listopadu 2015 ji následovala skupina

20 policistů, kteří odjeli pomáhat do Slovinska. V lednu 2016 Slovinci požádali o prodloužení mise našich policistů na území své země. Jejich žádosti bylo vyhověno.

Situace v celé této oblasti se vyhrotila po útocích muslimských teroristů v Paříži v noci z 13. na 14. listopadu 2015. Na území ČR byla okamžitě zostrána ostraha letišť, hranic a ubytoven uprchlíků. V pohotovosti byl zvláště ÚOOZ. Následně vláda začala práci na stanovení stupňů ohrožení ČR, s určením konkrétních kroků a opatření při jejich zajištění.

Vše ale bylo nutné přikrýt dostatkem financí. Z tohoto důvodu ministr vnitra M. Chovanec navrhl v červnu 2015 navržit rozpočet svého rezortu o 3,5 miliardy Kč. Počet policistů se měl zvýšit o 850. Výhledově se předpokládaného přijetí 4000 policistů v průběhu několika příštích čtyřech let, čímž by se podstav Policie ČR výrazně snížil. V průběhu jednání ministra vnitra M. Chovance s ministrem financí A. Babišem 12. srpna 2015 tento svůj záměr nakonec i prosadil.

Důležitým krokem v oblasti sociálního zabezpečení příslušníku Policie ČR bylo usnesení vlády ČR z 20. října 2015, kterým se zvýšily jejich platy, včetně platů dalších kategorií státních zaměstnanců, o 3%. Průměrná hrubá mzda u Policie ČR tedy vzrostla z 29 559 Kč na předpokládaných 30 488 Kč.

I když počty policistů ještě stále neodpovídaly potřebě, byly 10. července 2015 publikované informace, že za první pololetí 2016 se počet trestných činů zastavil u čísla 130 079, z čehož vyplynulo, že došlo k poklesu o 15,6 %. Objasněno bylo 42,5 % z nich.

Přes řadu úspěchů se právě roky 2015-2016 staly obdobím, kdy na veřejnost začaly pronikat znepokojující informace o vnitřním napětí v některých významných policejních útvech. V půlce července 2015 to byly informace o neshodách uvnitř Generální inspekce bezpečnostních sborů (GIBS). V červnu 2015 se pak začala rozvíjet aféra kolem České pošty, kdy byl ministr vnitra M. Chovanec obviňován z přijetí úplatků ve výši 3 miliónů Kč, určených jemu a ČSSD. V srpnu 2015 aféra vygradovala do té míry, že se jí musela zabývat mimořádná schůze Bezpečnostní rady státu (BRS). Tehdy se poprvé objevila obvinění, že za vším stojí ministr financí A. Babiš, který je ale rázně odmítal.

V říjnu 2015 došlo k další provokaci proti M. Chovancovi, kdy bulvární tisk otiskl fotomontáž, na které se nacházel s neznámou nahou dívkou.

Po aféře s ukradenou prezidentskou standartou a jejím nahrazením červenými trenýrkami skupinou Ztohoven v sobotu 19. září 2015, na svůj post rezignoval ředitel Útvaru pro ochranu prezidenta ČR a byl nahrazený ředitelem novým.

Od léta 2015 bylo navíc možné v náznacích sledovat rozpory mezi Útvarem pro odhalování organizovaného zločinu a Útvarem odhalování korupce a finanční kriminality.

Rostla i nespokojenost s prací GIBS. Jádrem sporů se staly kompetenční spory, ale zejména vzájemné podezřívání z úniku utajovaných informací. Zvláště aktivně si počínal ÚOOZ, kterému se sice přes veškeré úsilí nedařilo získat nevyvratitelné důkazy ohledně kauzy Nagyová-Nečasová a vedoucí představitelé Vojenského zpravodajství, které by před soudem jednoznačně prokázaly jejich vinu, ale povedlo se mu proniknout do jiného prostředí. Po dlouhých přípravách byla 13. října 2015 spuštěna akce Vidkun, v jejíž průběhu byli zatčeni a vyslýchaní nejenom civilisté v čele s podnikatelem Ivanem Kyselým, ale i vysocí policejní úředníci - náměstek pro službu kriminální policie a vyšetřování olomoucké krajské policie Karel Kadlec, ředitel odboru olomoucké hospodářské kriminálky Radek Petrůj, ředitel Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Milan Pospíšek, vedoucí místní pobočky GIBS atd. Zadrženy a vyslýchaný byl rovněž bývalý ministr vnitra Ivan Langer, což se od listopadu 1989 ještě nestalo. Jeho byty v Praze a Olomouci byly prohledány, některé písemnosti, včetně počítačů, zajištěny. Posléze byl propuštěn bez obvinění. Zadrženy byl i hejtman olomouckého kraje Jiří Rozbořil. Po skončení výslechů a vyhodnocení zadržného materiálu byli ale obviněni kvůli korupci a podílu na dotačním podvodu pouze čtyři z nich – Ivan Kyselý, Karel Kadlec, Radek Petrůj a Jiří Rozbořil. Všichni si podali stížnost na své zajištění. Po několika týdnech byli postupně propuštěni na svobodu, ale dále vyšetřování.

Vzápětí se vůči ÚOOZ zvedla vlna kritiky, vycházející z toho, že korupci by měl vyšetřovat ÚOKFK, ale především GIBS, která byla navíc obviňována z neschopnosti. V úterý 2. listopadu 2015 ředitel GIBS na svou funkci rezignoval.

V úterý 20. října 2015 ale pracovníci GIBS zatkli příslušníka ÚOOZ L. Vokála a obvinili ho ze zneužití pravomoci úřední osoby.

Poměrně dobře se vedl ÚOKFK, zejména útvar Kobra, který se podílel na odhalení trestní činnosti v rozsahu několika stovek miliónů Kč. V únoru 2016 policejní prezident T. Tuhý oznámil, že Kobra od svého vzniku zachránila 4 miliardy Kč, z toho za rok 2015 847 miliónů Kč. Pozitivní trendy pokračovaly i v roce 2016. Počátkem června bylo např. oznámené, že jen v případě Octavian, bylo zajištěných 640 miliónů Kč na zahraničním kontě. Přes řadu dalších velice úspěšných akcí, se ze strany médií ÚOKFK nedostávalo takové publicity, jako v případě ÚOOZ, ale dokonce se vůči němu ozývaly kritické hlasy. Obecně rostla kritika stavu neustálého každoročního zvyšování počtu odposlechů, které využívaly všechny příslušné útvary Policie ČR. Problémem dále bylo neustálé odkládání vzniku protikorupčního speciálu státního zastupitelství.

V důsledku toho všeho, ale i kvůli jiným organizačním příčinám došlo k 1. prosinci 2015 ke změnám na postech krajských policejních ředitelů v Olomouckém, Ústeckém a Jihočeském kraji a stejně tak v Praze.

V závěru roku byla ministerstvem vnitra vypracována Koncepce rozvoje Policie ČR v letech 2016-2020. Předpokládala přijetí již zmíněných 4000 nových policistů a dosažení jejich počtu ve výši 44 000. Předpokládalo to investice ve výši 8,3 miliardy Kč. Dále se počítalo se dalším zlepšením materiálního vybavení policie, ale i posílení nejnižšího článku policejní práce. Předpokládalo se, že v každém územním obvodu vzniknou dvě prvosledové hlídky, vybavené balistickými vesty, helmy, štíty a dlouhou zbraní, které budou schopné přímo na místě čelit i těm nejnebezpečnějším situacím. K 31. prosinci 2015 sloužilo v Policii ČR přesně 39 375 lidí.

Struktura Policejního prezidia k 1. lednu 2015

Policejní prezident

První náměstek policejního prezidenta

Sekretariát 1. náměstka policejního prezidenta

Ředitelství služby pořádkové policie

Odbor metodiky, koordinace a podpory výkonu služby

Odbor služební kynologie a hipologie

Odbor speciálních potápěčských činností a výcviku

Ředitelství služby dopravní policie

Ředitelství služby pro zbraně a bezpečnostní materiál

Operační odbor

Náměstek policejního prezidenta pro Službu kriminální policie a vyšetřování

Kancelář NPP pro SKPV

Úřad služby kriminální policie a vyšetřování

Náměstek policejního prezidenta pro ekonomiku

Odbor specializovaných ekonomických činností

Finanční odbor

Odbor správy majetku

Odbor veřejných zakázek

Správa logistického zabezpečení

Ředitel pro podporu výkonu služby

Kancelář projektů a evropských fondů

Odbor informatiky a provozu informačních technologií

Oddělení vzdělávání

Oddělení koncepce a strategické koordinace

Kancelář policejního prezidenta

Oddělení tisku a prevence

Odbor mezinárodní policejní spolupráce

Oddělení krizového řízení

Bezpečnostní oddělení
Archiv Policie České republiky
Analyticko-legislativní oddělení
Oddělení správy a kontroly osobních údajů
Hudba Hradní stráže a Policie ČR
Odbor vnitřní kontroly
Odbor personální

Jaromír Slušný

LITERATURA:

LITERATURA

A, Základní literatura:

- Hrinko, M. a kol.: Pořádková činnost policie, Praha 2021, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk s. r. o., 350 s.
- Gregor, M.: Historie a současnost služby pořádkové policie od roku 1918, Praha 2017, Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky, 207 s.
- Kol.: Země budoucnosti pro 11 miliónů lidí, Národní investiční plán České republiky 2020-2050, Úřad vlády České republiky, Praha 2019, 261 s.
- Kol.: Reforma policie České republiky, aneb, Pomáhat a chránit, Praha: CEVRO institut 2010, 309 s.
- Kuržeja, J. a kol.: Cizinecká a pohraniční policie I., Policejní akademie České republiky, Praha 2002
- Kvapilová, I.: Organizační vývoj SNB v 80. letech se zaměřením na jeho veřejněbezpečnostní složku. In: Sborník Archivu Ministerstva vnitra, č. 6/2008, s. 70-115;
- Macek, P. a kol.: Pořádková činnost policie, Police history, Praha 2008
- Macek, P., Filák, A.: Pořádková činnost policie, Policejní akademie České republiky, Praha 2002
- Machutová, M., Hodboď, M Čadek, Sudek, Č., Tržil, L.: Století dopravní policie, Praha 2021, Moto Public, 160 s.
- Mana, M. a kol. Kriminalita v ČR a EU, Kriminalita, nehody, Český statistický úřad, Praha 2023, 105 s.
- Nemeškal, J., Jíchová, J.: Prostorový vzorec kriminality v Česku, Demografie, 2018, 60, " č. 2., s. 124-139
- Slušný, J.: Policie České republiky (od roku 1991), in. Encyklopedie českých právních dějin, V. svazek, Pa-Právní, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o. v koedici s KEY Publishing, Brno 2016,
- Šteinbach, M.: Dvacet let Policie České republiky, Praha 2010, Policejní prezidium ČR, 149 s.
- Šteinbach, M.: 30 let Policie České republiky, Praha 2021, Policejní prezidium České republiky, 268 s.
- Šteinbach, M.: Čtvrtstoletí Policie České republiky, Praha 2016, Tiskárna ministerstva vnitra, 130 s.
- Vokuš, J., Policie České republiky – pomáhat a chránit, Praha 2010, Policejní prezidium ČR, 284 s.

Webové stránky Internet

<http://www.policie.cz/>

<http://www.policie.cz/clanek/reforma-policie-cr-sluzba-v-novych-podminkach-191470.aspx>

<http://www.policie.cz/clanek/pilire-reformy-468615.aspx>

<http://www.policie.cz/utvary-policie-cr.aspx>

<http://www.policie.cz/clanek/20-let-policie-ceske-republiky.aspx>

<http://www.nadacepah.cz/o-nadaci/>

<http://www.abscr.cz/>

<http://www.psp.cz/>